

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 24.7.2020 г.
COM(2020) 337 final

2020/0154 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на Регламент (ЕС) 2016/1011 по отношение на изключването на някои валутни бенчмаркове за валути на трети държави и определянето на заместващи бенчмаркове за някои бенчмаркове в процес на прекратяване

(текст от значение за ЕИП)

{SEC(2020) 284 final} - {SWD(2020) 142 final} - {SWD(2020) 143 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

1.1. Основания и цели на предложението

В раздел „Икономика в интерес на хората“ от Работната програма на Комисията за 2020 г. е предвиден преглед на нейния регламент относно референтните финансови показатели — или бенчмаркове, т. нар. „Регламент относно бенчмарковете“ („РБМ“). Бенчмарковете са индекси, въз основа на които се определя сумата, дължима по даден финансов инструмент или финансов договор, или стойността на даден финансов инструмент. Целта на Регламента относно бенчмарковете е да се засили доверието на участниците на капиталовия пазар в индексите, използвани като бенчмаркове в Съюза, като се определят стандарти за управление и качество на данните за бенчмарковете, посочени във финансовите договори. Регламентът допринася за усилията на Комисията по посока изграждането на съюз на капиталовите пазари (СКП).

С РБМ се въвежда изискване за лицензиране на администраторите на финансови бенчмаркове, както и изисквания към доставчиците на входящи данни, използвани за изчисляване на финансови бенчмаркове. С РБМ е уредено също и използването на финансови бенчмаркове¹. По-специално съгласно правилата на РБМ от поднадзорните субекти в ЕС (като банки, инвестиционни посредници, застрахователни предприятия, предприятия за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа — ПКИПЦК²) се изисква да използват само индекси, чийто администратор е лицензиран. Бенчмарковете, администрирани в трети държави, може да бъдат използвани в ЕС само след процедура на еквивалентност, признаване или одобряване.

Регламентът относно бенчмарковете се прилага от януари 2018 г.³. Въпреки това участниците на пазара в ЕС могат да продължат да използват бенчмаркове, администрирани в държава извън Съюза — независимо дали е взето решение за еквивалентност и дали индексът е признат или одобрен за използване в Съюза⁴ — до изтичане на преходния режим в края на декември 2021 г.

1.1.1. Организирано прекратяване на финансови бенчмаркове

Поради опасения, че LIBOR не отразява адекватно базовия пазар или икономическата действителност с оглед на междубанковите заеми, националният компетентен орган за LIBOR (Органът за контрол върху финансовата дейност на Обединеното кралство, или FCA) обяви вероятното прекратяване на LIBOR след края на 2021 г. Във всички свои публични изявления FCA ясно посочва, че когато даден бенчмарк престане да бъде представителен и няма вероятност представителността му да бъде възстановена, използването на този бенчмарк от страна на поднадзорните субекти трябва да се прекрати. Ако се разчита на много ограничен панел от банки, при който LIBOR вече не е представителен за базовия пазар или за икономическата действителност, които е предназначен да измерва, неговата стойност може значително да се отклони от тази икономическа действителност, както и да стане по-нестабилна.

Както е документирано в изготвената от Комисията оценка на въздействието, падежът на много финансови инструменти и договори, които са обвързани с LIBOR, няма да е настъпил до очакваната дата на прекратяване след края на 2021 г. Много от тези договори се отнасят до дълг, емитиран от поднадзорни субекти, до дългови инструменти, отразени в баланса на поднадзорни субекти, до кредитния портфейл на поднадзорни субекти и до договори за деривати, които тези субекти са сключили, за да

хеджират своите позиции. Както бе споменато по-горе, поднадзорните субекти в обхвата на Регламента на ЕС относно бенчмарковете („РБМ“) могат да използват само индекси, които са разрешени като отговарящи на изискванията на РБМ.

Премахването на LIBOR ще има значителни икономически въздействия, които поднадзорните субекти в ЕС не биха могли да предвидят при сключването на тези договори, чийто падеж често пъти е по-дълъг. В много от тези договори, особено в сключените преди приемането на РБМ през 2016 г., нерядко липсват каквито и да било алтернативни договорни разпоредби в случай на трайно прекратяване на LIBOR. Промяната на условията на хиляди договори, които понастоящем са обвързани с LIBOR, невинаги ще бъде възможно в краткия период, който остава до очакваното прекратяване на LIBOR в края на 2021 г.

В много от съществуващите понастоящем дългови договори, договори за заеми и депозити и в редица договори за деривати не е предвиден алтернативен лихвен процент, който да даде възможност на страните да продължат да спазват договорните си задължения при окончателно прекратяване на бенчмарк за лихвен процент като LIBOR.

Ако не са предвидени никакви средства за правна защита, прекратяването на толкова широко използван бенчмарк за лихвен процент ще има отрицателни последици за поднадзорните субекти в ЕС и за договорните им партньори, от които те заемат или на които отпускат средства. Всички контрагенти по договори, обвързани с такъв бенчмарк, които все още са в сила към датата на прекратяване, ще бъдат изправени пред правна несигурност по отношение на валидността и изпълнението на техните договорни задължения. Обхватът на договорите, които ще бъдат повлияни от прекратяването на широко използвания бенчмарк за лихвен процент, включва: 1) емитиране на дългови инструменти от поднадзорни субекти; 2) дълг, отразен в баланса на поднадзорни субекти; 3) заеми; 4) депозити и 5) договори за деривати. Голяма част от финансовите договори, които са обвързани с широко използвани бенчмаркове за лихвени проценти, засягат поднадзорни субекти в обхвата на РБМ. Правната несигурност и потенциално неблагоприятното икономическо въздействие, което може да възникне поради трудности при осигуряване на спазването на договорни задължения, ще изложи на риск финансовата стабилност в Съюза.

С цел да смекчат риска от осуетяване на изпълнението на договори и произтичащия от това риск за финансовата стабилност централните банки в различни валутни зони са създали работни групи, които да препоръчат алтернативен лихвен процент, който да бъде приложен за заварените договори, които са обвързани с бенчмаркове за лихвени проценти в процес на прекратяване и които не биха могли да се предоговорят до датата на окончателното прекратяване на съответния бенчмарк. Например Комисията за алтернативни референтни лихвени проценти (ARRC) в Съединените щати препоръча каскадна схема, която включва изчисляване на заместващ лихвен процент на базата на безрисков овърнайт лихвен процент (SOFR) плюс корекция на спреда, за да може заместващият лихвен процент да се доближава възможно най-много до икономическите свойства на прекратения бенчмарк. Следователно целта на тези заместващи лихвени проценти е да се имитира, доколкото е възможно, онова, което договарящите се страни са имали намерение да постигнат, обвързвайки договора с бенчмарка в процес на прекратяване.

Това е целенасочен избор на политика, който е в основата на всички препоръки заместващият лихвен процент по заварените договори да не се прилага за нови договори (определени като договори, сключени след прекратяването на бенчмарка).

Това е така, защото заместващият лихвен процент най-вероятно е синтетичен вариант на бенчмарк в процес на прекратяване и има за цел да се улесни преходът към нов лихвен процент. Например заместващият лихвен процент за USD LIBOR най-вероятно ще се изчислява въз основа на безрисков овърнайт лихвен процент на кредитора (SOFR) плюс корекция на спреда, така че да бъде отразен историческият спред между безрисковия овърнайт лихвен процент и заменения лихвен процент по LIBOR. Въпреки че синтетичният вариант на даден бенчмарк трябва да бъде достатъчно стабилен, за да съпътства приключването на заварените портфейли, това не е постоянно решение с оглед на бъдещите разходи за финансиране на поднадзорния субект.

Въпреки това дори когато тези заместващи лихвени проценти бъдат налице, ще бъде трудно да се изменят всички съществуващи заварени договори предвид мащаба на обвързването с LIBOR и краткия период, през който се очаква той да бъде прекратен.

Следователно реформата на РБМ е правилният инструмент за определяне на нормативно установен заместващ лихвен процент, с който да бъдат смекчени неблагоприятните последици по отношение на правната сигурност и финансовата стабилност, които може да възникнат, ако LIBOR или друг бенчмарк, чието прекратяване би довело до значителни смущения във функционирането на финансовите пазари в Съюза, бъде прекратен, без да е налице заместващ лихвен процент, който да бъде включен в заварените договори, засягащи поднадзорни субекти в обхвата на РБМ.

1.1.2. Обменни курсове по спот сделки

Макар обменните курсове по спот сделки да играят решаваща роля за международната икономика, за някои валути наличните курсове са до голяма степен нерегулирани и често отразяват паричната политика на съответната централна банка. В някои държави централните банки прилагат мерки за контрол, за да ограничат публикуването на обменни курсове по спот сделки извън тяхната местна юрисдикция. Освен че не допускат публикуването на външни обменни курсове, някои държави са въвели мерки за контрол на капитала, които ограничават конвертируемостта на тяхната валута.

Тъй като валутата им не е свободно конвертируема, наличието на местно равнище на инструменти за хеджиране на валута, като валутни форуърди, суапове или опции, е ограничено. Търсенето на инструменти за хеджиране срещу нестабилността на валутата в тези държави изпреварва ограничената ликвидност, предлагана от местния пазар. Вследствие на това европейските финансови институции са разработили външни пазари за деривати, които поради съществуващите ограничения върху конвертируемостта извършват сетълмент в основната валута на хеджиращия субект, но по обменния курс, публикуван към момента на изтичане на договора за хеджиране. Следователно хеджирането срещу колебанията в обменния курс на валути, предмет на такива ограничения върху конвертируемостта, се извършва посредством външни договори за деривати. Те включват финансови инструменти като валутни форуърди без доставка (NDF) и суапове без доставка (NDS).

Когато тези форуърди и суапове се предлагат от поднадзорен субект в ЕС (дилърска банка)¹ и се търгуват на място за търговия в ЕС или чрез систематичен участник от ЕС, обменният курс по спот сделки, който се използва за определяне на дължимото плащане по споразумението за форуърд или суап, представлява „използване“ на

¹ Поднадзорен субект съгласно определението в член 3, параграф 1, точка 17, буква б) от РБМ. Следва да се отбележи също, че за „ползвател“ на бенчмарк се счита единствено дилърската банка, която предлага дериватния инструмент, а не корпоративният краен клиент, който иска да хеджира своята валутна експозиция.

обменния курс по спот сделки, с което предлагането на форуърди и суапове от поднадзорния субект се включва в обхвата на РБМ.

В края на текущия преходен период, посочен в член 51 от РБМ, позоваването на обменни курсове по спот сделки при валутни форуърди или суапове, търгувани в ЕС, вече няма да бъде позволено. Това означава, че в началото на 2022 г. поднадзорните субекти в ЕС ще бъдат изложени на риска да изгубят достъпа си до много курсове за целите на публичната политика, администрирани извън ЕС, включително до обменни курсове по спот сделки, с които са обвързани предлаганите от тях договори за деривати на корпоративни контрагенти с цел да им бъдат от помощ при ежедневното хеджиране на валутния риск.

Въпросът придобива неотложен характер, тъй като почти никоя друга юрисдикция, освен ЕС, не регулира обменните курсове по спот сделки. Следователно поради липсата на регулиране обменните курсове по спот сделки не биха могли да бъдат обект на оценка на еквивалентността съгласно РБМ. Те не може също да бъдат признати или одобрени за използване в Съюза съгласно РБМ, тъй като и двата механизма от своя страна изискват някаква форма на регулиране и надзор. В заключение обменните курсове по спот сделки не са подходящи кандидати за еквивалентност, одобряване или признаване до края на преходния период.

Поради това с настоящото предложение се прави целева промяна в обхвата на РБМ, за да се гарантира, че европейските дружества ще запазят достъпа си до инструменти за хеджиране срещу нестабилността на валути, които не са свободно конвертируеми, в тяхната основна валута, и ще могат безпроблемно да продължат своята стопанска дейност в чужбина след изтичане на преходния период в края на 2021 г.

1.2. Съгласуваност със съществуващите разпоредби в тази област на политиката

Политиката на Европейския съюз относно финансовите услуги насърчава правната сигурност и финансовата стабилност. Тази цел на политиката обхваща също договори, които са от съществено значение за финансирането на неговия банков сектор. В рамките на Плана за действие за изграждане на съюз на капиталовите пазари (СКП) Европейският съюз се стреми да създаде правна рамка, която да гарантира стабилност при корпоративните заеми, емитирането на дълг от страна на неговия банков сектор и секюритизациите.

Предвид очакваното прекратяване на LIBOR след края на 2021 г. поднадзорните субекти в Европейския съюз ще бъдат изправени пред правна несигурност по отношение на стотици хиляди финансови договори. За да се избегнат неблагоприятни последици за кредитния капацитет на европейския банков сектор, е необходимо още на ранен етап да се изясни дали ще бъде налице нормативно установен заместващ лихвен процент, който поднадзорните субекти да използват във всички договори, обвързани с LIBOR, чийто падеж е след края на 2021 г. Следователно планираните изменения на РБМ са следствие както на инициативите относно СКП, така и на по-нови инициативи, насочени към стимулиране на възстановяването от последиците на пандемията от Covid 19 за икономиката.

1.3. Съгласуваност с други политики на Съюза

В съответствие с препоръките на Съвета за финансова стабилност реформата на критичните бенчмаркове, като например междубанковите лихвени проценти IBOR, е основен приоритет на Плана за действие на Комисията за изграждането на съюз на капиталовите пазари (СКП). Подготовката за организирана и постепенна отмяна на основен бенчмарк е от полза за постигане на една от основните цели, определени при средносрочния преглед на СКП, а именно засилване на банковото кредитиране и стабилно финансиране на корпоративния сектор чрез капиталовите пазари.

Междубанковите лихвени проценти са важни индекси, които се използват за изчисляване на дължимата лихва по корпоративни заеми, но също така и за емитиране на краткосрочни и средносрочни дългове и за хеджиране на дългови позиции. Следователно наличието на междубанкови лихвени проценти и свързаната с тях правна сигурност влияят върху капацитета на банките да отпускат заеми на реалната икономика и да изпълняват основните си функции.

В настоящото предложение са представени различни инструменти, които да гарантират, че постепенната отмяна на широко използван междубанков лихвен процент няма да се отрази прекомерно върху капацитета на банковия сектор да осигурява финансиране на дружествата от ЕС, което би застрашило ключова цел на СКП. И накрая, предложените мерки трябва да се разглеждат като едно от средствата за постигане на „икономика в интерес на хората“ в ЕС, което е една от основните амбиции, залегнали в Работната програма на Комисията за 2020 г. Банковото кредитиране на непрофесионални клиенти е важен елемент от икономиката, обслужваща нуждите на хората. Заемите за непрофесионални клиенти са обвързани с IBOR, чието движение определя размера на погасителните вноски, който е от ключово значение за управлението на личните финанси на много граждани. Като осигурява необходимите инструменти за юридически издържан преход от IBOR, настоящата инициатива е в полза на непрофесионалните клиенти, които имат заеми, обвързани с тези лихвени проценти.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

2.1. Правно основание

Правното основание за приемането на Регламента относно бенчмарковете (РБМ) е член 114 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Приемането на измененията има за цел да увеличи ефективността на регламента, като бъдат предвидени правомощия, чрез които да се гарантира продължаване изпълнението на договорите в условията на преустановяване на бенчмарк със системно значение за Съюза, а изключването на някои бенчмаркове от обхвата на регламента следва да попада под същото правно основание.

По-специално член 114 от ДФЕС предоставя на Европейския парламент и на Съвета компетентността да приемат мерки за сближаване на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки, които имат за цел създаването или функционирането на вътрешния пазар. Съгласно член 114 от ДФЕС ЕС може да предприема мерки не само за отстраняване на настоящите пречки пред упражняването на основните свободи, но и за предотвратяване на появата на такива пречки, ако те могат да бъдат предвидени достатъчно ясно, включително и на пречки, които затрудняват икономическите оператори, а и инвеститорите, да се възползват максимално от предимствата на вътрешния пазар. Следователно член 114 от ДФЕС дава на ЕС правото да

предприеме действия: 1) за преодоляване на проблеми, свързани с непрекъснатостта на изпълнението на договорите, които възникват в контекста на много вероятно прекратяване на бенчмарк със системно значение в Съюза в близко бъдеще; и 2) за осигуряване на постоянна наличност на обменни курсове по спот сделки, които да бъдат използвани в инструменти за хеджиране, емитирани в Европейския съюз след края на преходния период на РБМ през декември 2021 г.

По-конкретно липсата на механизми в РБМ за провеждане на организираното прекратяване на бенчмарк със системно значение в Съюза вероятно би довела до разнороден подход при прилагането или до различни законодателни решения от страна на държавите членки. Това би създавало объркване сред ползващите бенчмарка и сред крайните инвеститори, което ще доведе до сътресения на вътрешния пазар и ще им попречи да се възползват напълно от единния пазар. Следователно прилагането на член 114 от ДФЕС се откроява като най-подходящото правно основание за справяне с тези проблеми по цялостен и единен начин и за избягване на фрагментацията.

Що се отнася до непрекъснатия достъп на потребители от ЕС до обменни курсове по спот сделки за валути на трети държави, настоящото действие има за цел да се предотврати вредата за конкурентоспособността на някои заинтересовани страни в ЕС и за ефективността на финансовата система, която иначе би настъпила за икономиката на Съюза, неговите граждани и предприятия, ако тези курсове останат в обхвата на РБМ. Това действие е насочено също към предотвратяване на пречки пред единния пазар, които биха могли да се дължат на спънки в трансграничния обмен поради невъзможност да се ползва както досега обменният курс по спот сделки на трети държави. Поради това член 114 от ДФЕС е подходящото правно основание за постигане на тази цел за координирано дерегулиране.

Следователно създаването на механизъм на ЕС за третиране на заварени договори и установяването на режим на освобождаване с цел да се гарантира по-нататъшното ползване на обменни курсове по спот сделки би било в компетентността на ЕС съгласно член 114 от ДФЕС.

2.2. Субсидиарност (при неизключителна компетентност)

Според принципа на субсидиарност (член 5, параграф 3 от ДФЕС) действие на равнището на ЕС следва да се предприема само когато заложените цели не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки самостоятелно и следователно могат да бъдат постигнати по-добре от ЕС поради мащаба или въздействието на предложеното действие. Въпреки че някои бенчмаркове са национални, отрасълът, свързан с изготвянето и ползването на референтни показатели, като цяло е международен. Въпросите, отнасящи се до бенчмаркове със системно значение в Съюза, както и до използването на бенчмаркове от държави извън ЕС, по дефиниция имат европейско измерение.

Въпросите, за чието решаване е предвидено настоящото законодателно предложение, не биха могли да бъдат решени чрез индивидуални действия от страна на държавите членки. Що се отнася до организираното постепенно прекратяване на бенчмаркове, чието окончателно прекратяване би довело до значителни смущения във функционирането на финансовите пазари в Съюза, държавите членки биха могли да се намесят, като въведат законодателство, в което се определя национален заместител за договори, обвързани с бенчмарка, който е в процес на прекратяване. Въпреки това индивидуалните действия на държавите членки вероятно ще допринесат само отчасти за решаване на установените проблеми (най-вече защото е възможно някои държави

членки да приемат законодателни актове, а други не). Освен това ако подходът на всяка държава членка към заместителите на бенчмаркове по заварени договори е различен, това би довело до фрагментиране на единния пазар. Следователно, за да се осигури съгласуваност и да се подобри функционирането на единния пазар, е необходимо да се предприемат действия на равнище ЕС за създаване на хармонизиран и организиран преходен режим за бенчмаркове със системно значение в Съюза, който да е приложим за заварени договори в целия Съюз. По-конкретно действията на национално равнище по отношение на бенчмаркове, чието прекратяване би причинило значителни нарушения във функционирането на финансовите пазари в Съюза, може да доведат до множество различни и несъгласувани правила, да създадат неравнопоставени условия на вътрешния пазар и да намерят израз в непоследователен и некоординиран подход. Наличието на множество различни и несъгласувани национални правила би възпрепятствало възможността бенчмаркове в процес на прекратяване, които се използват в много трансгранични сделки с дълг, заеми или сделки с деривати, да бъдат третирани по еднакъв начин и следователно би усложнило управлението на такива трансакции.

Действия на равнище ЕС са необходими също и за осигуряване на по-нататъшното използване на обменни курсове по спот сделки, тъй като те вече са обхванати от регламент, приет на европейско равнище (РБМ), а действията на национално равнище не биха били достатъчни за постигане на тази цел.

2.3. Пропорционалност

Предложените изменения на Регламента относно бенчмарковете са пропорционални съгласно изискването по член 5, параграф 4 от ДЕС. Предложението следва пропорционален подход, като създава условия за налагането на ограничени нови задължения на поднадзорните субекти, използващи системни бенчмаркове, които вече подлежат на изисквания съгласно Регламента относно бенчмарковете.

Освен това процедурата, съпътстваща постепенното преустановяване на бенчмаркове от системно значение, има за цел да се осигури видимост и правна сигурност за ползвателите на тези бенчмаркове, които може да не са в състояние да изменят или предоговорят своите заварени договори. Следователно финансовият сектор, а също и крайните клиенти, както юридически, така и физически лица, би трябвало да имат значителна полза от подобренията, които се предлагат с настоящия регламент за изменение.

2.4. Избор на инструмент

Изменението на Регламента относно бенчмарковете е най-подходящият правен инструмент за решаване на въпроси, произтичащи от вероятното премахване на определени IBOR, широко използвани в ЕС, които от своя страна са регулирани от Регламента относно бенчмарковете.

Използването на регламент, който е пряко приложим, без да се изисква акт на националното законодателство, ще ограничи възможността за предприемане на разнопосочни мерки от компетентните органи на национално равнище и ще гарантира последователен подход и по-голяма правна сигурност в целия ЕС.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

3.1. Консултации със заинтересованите страни

Комисията проведе обширни консултации с различни групи заинтересовани страни, за да получи пълна представа за различните становища, които участниците на пазара могат да имат по въпросите, разглеждани в настоящия регламент.

На 18 март Генерална дирекция „Финансова стабилност, финансови услуги и съюз на капиталовите пазари“ (FISMA) публикува първоначална оценка на въздействието (ПОВ), която имаше за цел заинтересованите страни да бъдат информирани за обхвата на прегледа на Регламент (ЕС) 2016/1011 (Регламент относно бенчмарковете/РБМ) и в която бяха очертани различни разглеждани варианти на политика. Периодът на консултацията приключи на 15 април 2020 г. Комисията получи отговори от 22-ма респонденти, предимно частни дружества и стопански асоциации.

На 26 ноември 2019 г. Комисията организира работна среща по три основни теми:

- (1) Първата експертна група обсъди дали регулаторите разполагат с необходимите инструменти, за да поддържат, подкрепят и евентуално изменят методологиите в основата на критични бенчмаркове.
- (2) Втората експертна група анализира още по-подробно дали РБМ е годен да съпътства прехода от съществуващите междубанкови лихвени проценти (IBOR) към новите безрискови лихвени проценти, като оцени също дали РБМ е достатъчен, за да съпътства прехода от Eonia към €STR.
- (3) Третата експертна група даде възможност да се постигне общо становище за това дали обхватът на РБМ, както и разпоредбите относно третите държави следва да бъдат преразглеждани.

На 11 октомври Генерална дирекция FISMA публикува обществена консултация, предназначена да подпомогне преразглеждането на Регламента относно бенчмарковете. Заинтересованите страни разполагаха с време до 31 декември 2019 г. да изразят мнението си чрез онлайн портала за проучвания на ЕС.

Освен работната среща и обществената консултация, представени по-подробно в раздели 2.1 и 2.2, Комисията участва активно и в работата на Работната група за безрискови лихвени проценти в евро, включваща заинтересовани страни от частния сектор, в това число доставчици, администратори и ползватели на бенчмаркове, както и представители на ЕЦБ, която изпълнява функциите на Секретариат, на ЕОЦКП и на белгийския орган за финансови услуги и пазари (FSMA) със статут на наблюдател заедно с ЕК, за да се запознае със съображенията на различните заинтересовани страни, които следва да се имат предвид при разработването на най-добрите инструменти на политиката за организирано прекратяване на критични бенчмаркове. Освен това Комисията е член на Координационната група за бюджетния сектор на Съвета за финансова стабилност, която се състои от висши служители от централните банки и регулаторните органи, което ѝ дава добър поглед върху аспектите на международната публична политика, отнасящи се до прехода към безрискови лихвени проценти. В допълнение службите на Комисията участват като наблюдател в Съвета на надзорниците на ЕОЦКП и в неговите постоянни технически групи, включително и тази за бенчмарковете, благодарение на което Комисията следи отблизо работата на ЕОЦКП по отношение на критичните бенчмаркове. И накрая, служителите на

Генерална дирекция FISMA осъществиха многобройни двустранни контакти с широк спектър от заинтересовани страни, за да подобрят допълнително своя анализ и подход към политиката.

3.2. Събиране и използване на експертни становища

Предложението се основава на експертните познания на компетентните органи на ЕС, които понастоящем упражняват надзор над администраторите на критични бенчмаркове, както и върху експертните познания на самите администратори. Освен това Комисията следи отблизо развитието в други юрисдикции, които също се готвят за преход към заместители на IBOR, по-специално във връзка с подготвителната работа, която се осъществява в Координационната група за бюджетния сектор на Съвета за финансова стабилност.

Няколко юрисдикции също са създали работни групи с представители на частния сектор, които да съпътстват прехода. Комисията е запозната с различните алтернативи, които се разглеждат и от тези групи, и е изразила становище дали те могат да намерят приложение в ЕС.

3.3. Оценка на въздействието

3.3.1. Организирано прекратяване на финансови бенчмаркове

Комисията извърши оценка на въздействието, за да определи най-добрия подход по отношение на заварените договори, които са обвързани с широко използван бенчмарк за лихвен процент в процес на прекратяване и не могат да бъдат предоговорени до края на 2021 г. (т.нар. „проблемни“ заварени договори). След първоначално отрицателно становище, получено на 15 май 2020 г., на 4 юни 2020 г. оценката на въздействието получи положително становище от Регулаторния контролен съвет.

Акцентът при всички варианти, разгледани в оценката на въздействието, беше върху създаването на заместващ лихвен процент в случай на прекратяване на широко използван бенчмарк за лихвен процент. Заместващият лихвен процент може да бъде определен или чрез преизчисляване на бенчмарка в процес на прекратяване в ограничен във времето заместващ лихвен процент, който да съпътства постепенното приключване на заварените договори, или чрез разрешаване на такъв заместващ лихвен процент от регулатора, компетентен за бенчмарка в процес на прекратяване, или чрез публикуване на заместващ лихвен процент в рамките на нормативно установено изключение, или чрез въвеждане на постоянен заместващ лихвен процент в замяна на бенчмарка в процес на прекратяване.

Подходът, избран при оценката на въздействието, беше да се измени РБМ така, че на националния орган, компетентен за администратора на широко използван бенчмарк за лихвен процент в процес на прекратяване, да бъдат предоставени регулаторни правомощия да управлява организираното постепенно прекратяване на такъв бенчмарк, когато той вече не е в състояние да отразява базовия пазар или икономическата действителност. Тези правомощия ще включват правото на компетентния регулатор да изисква от администратора на такъв бенчмарк в процес на прекратяване да промени методологията за неговото изготвяне, за да гарантира, че той ще остане достатъчно стабилен и устойчив до края на постепенното приключване на заварени договори, които са обвързани с него, в момента, в който компетентният регулатор стигне до заключението, че този бенчмарк е изгубил способността си да измерва базовия пазар или икономическата действителност. „Правомощията за преизчисляване“ на новия

бенчмарк ще позволят на компетентния регулатор да изисква промяна в методологията, стига това да е необходимо за защита на потребителите и на финансова стабилност в Съюза.

От приключването на оценката на въздействието насам обаче редица уговорки от страна на регулатора на LIBOR, FCA, будят съмнение дали правомощията за преизчисляване са ефективни във всички случаи, които би трябвало да покрие един курс за преизчисляване. Така например според FCA: „... регулаторните действия за промяна на методологията на LIBOR може да не са приложими при всички обстоятелства, например когато необходимите данни за алтернативна методология не са налични в съответната валута.“²

Съществуват и няколко проблема с ефективността поради които може да се окаже не дотам ефективно да се разчита на правомощията за преизчисляване.

Първо, може да се окаже, че правомощията за преизчисляване не може да бъдат ползвани при всички обстоятелства или за всички валути на LIBOR. FCA посочва например, че правомощията за преизчисляване не могат да бъдат упражнявани, когато „входящите данни“, необходимите за дадена алтернативна методология, не са налични в съответната валута³.

Второ, преизчисляването може невинаги да е осъществимо по правни или практически причини. FCA цитира случаи, при които администраторът може да няма достъп до солидни входящи данни в съответната валута, но проблемите с достъпа може да включват и случаи, при които осигуряването и лицензирането на тези входящи данни може да се окаже твърде сложно или скъпо, за да бъдат оправдани усилията за създаване на заместител⁴. В този случай публикуването на бенчмарка в процес на прекратяване ще бъде преустановено без никакъв заместител.

Трето, дори да могат да бъдат реализирани, правомощията за преизчисляване може да доведат до разнородни резултати. Според FCA на някои пазари, като например тези за деривати и облигации, както и на голяма част от касовите пазари, се отдава предпочитание на прехода към овърнайт лихвени проценти, въз основа на които лихвата се изчислява със задна дата в края на съответния период на олихвяване. За разлика от това, при „проблемните“ заварени договори за потребителски заеми или за заеми за финансиране на експортни операции, при които се използват три-, шест- или дванадесетмесечни бенчмаркове съгласно LIBOR, се прилага прогнозна мярка за очаквания лихвен процент. Следователно промените в методологията, присъщи на упражняването на правомощията за преизчисляване, няма да могат да доведат до предпочитания краен резултат за всички настоящи ползватели на LIBOR. Както заявява FCA, сключването на одобрени от индустрията споразумения за заместване би било за предпочитане, тъй като е по-вероятно те да покрият по-широк спектър от договори.

² <https://www.fca.org.uk/news/statements/fca-statement-planned-amendments-benchmarks-regulation>
³ <https://www.fca.org.uk/markets/transition-libor/benchmarks-regulation-proposed-new-powers>

⁴ Предоставянето на курс за преизчисляване предполага осигуряването на нови входящи данни, разработването на нова методология за изчисление и установяването на процедури за наблюдение и инструменти за публикуване. Всички тези промени изискват нововъведения в технологично и процедурно отношение и евентуален подбор на нови източници и постигане на нови договорености за предоставяне на данни с доставчици — трети страни, различни от администратора на курса за преизчисляване.

Четвърто, при правомощията за преизчисляване се разчита на това администраторът на бенчмарка в процес на прекратяване и администраторът на бенчмарка, който е резултат от преизчисляването, да са едно и също юридическо лице. Подобно изискване би ограничило работните групи за безрискови ставки — които ще издадат препоръки относно договорената с индустрията заместваща ставка — до това да препоръчат заместваща ставка, която се предоставя от същия администратор като този на бенчмарка в процес на прекратяване. Това невинаги е така, особено в трансгранични ситуации, при които работната група за безрисковите ставки работи в юрисдикция, различна от тази на администратора на бенчмарка в процес на прекратяване (напр. LIBOR за договори в щатски долари). Освен това такова изискване би поставило ненужни ограничения върху процента, който дадена работна група за безрискови ставки би могла да препоръча като най-подходящ заместващ бенчмарк.

С оглед на гореизложеното избраният подход бе променен, за да се гарантира, че Комисията ще разполага с необходимите законови правомощия да гарантира, че заместителят на бенчмарк, чието прекратяване би довело до значителни смущения във функционирането на финансовите пазари в Съюза, може да бъде определен достатъчно гъвкаво, така че да обхване всички възможни обстоятелства.

Следователно правомощията за преизчисляване бяха заменени с правото на Европейската комисия да определи законен „наследник“ на бенчмарка, чието прекратяване би довело до значителни смущения във функционирането на финансовите пазари в Съюза. При упражняването на правомощията си за определяне Европейската комисия би могла да вземе предвид договорените с индустрията заместващи ставки, които вероятно ще бъдат препоръчани от работните групи за безрискови ставки, свикани от централните банки в няколко валутни зони. Промяната на подхода е оправдана, за да се гарантира, че е налице подходяща заместваща ставка, договорена с индустрията, която да се използва във всички договори, сключени от надзорен орган на ЕС. Тази заместваща ставка следва да бъде налична за всички заварени договори, независимо от потенциалното ѝ използване или ограниченията във времето, които биха могли да бъдат свързани с прилагането на курс за преизчисляване, определен от регулатор извън Съюза.

3.3.2. Възможности за избягване на загубата на инструменти за управление на риска, базирани в ЕС

С оглед запазване на възможността за хеджиране на валутния риск както за финансовия, така и за нефинансовия сектор на ЕС, в оценката на въздействието бяха анализирани четири варианта, всеки от които се състои в целево изключване от РБМ или на определени бенчмаркове за обменни курсове по спот сделки, или на инструменти за хеджиране, които разчитат на тези бенчмаркове за изчисляване на плащанията.

Един от вариантите — общо изключване на всички бенчмаркове на трети държави, с изключение на тези, определени като критични за финансовата стабилност в Съюза, беше отхвърлен на ранен етап, тъй като бе счетен за по-малко съобразен с оригиналния подход на РБМ, чиято цел е да бъдат обхванати цялостно всички бенчмаркове на трети държави; цялостният подход е бил специфична цел на политиката към момента на договаряне на РБМ.

От трите останали варианта този, свързан с въвеждането на нормативно установено изключване на обменни курсове по спот сделки за валути на трети държави, се очерта

като предпочитан. Този подход се счита за най-добрият, тъй като позволява на поднадзорните субекти в ЕС да продължат да използват обменния курс по спот сделки за валути на трети държави за неконвертируеми валути във форуърдни договори, базирани в ЕС. В същото време той би осигурил поддържане на съгласуваност в рамките на Регламента относно бенчмарковете и не изисква регулаторните органи да разрешават отделни форуърдни договори. Изключването на лихвени проценти за целите на публичната политика вече е заложено във философията на РБМ под формата на изключване от обхвата на публикуваните от централните банки лихвени проценти за целите на публичната политика. Освен това, ако изключването е формулирано с необходимата степен на гъвкавост, то би могло да обхване и други лихвени проценти, използвани за целите на публичната политика, които поради причини, свързани с паричната политика или с други политики, се изготвят в съответните трети държави под ръководството и контрола на централни банки или на други отговорни политически фактори, като например министерства на финансите. Нещо повече, този вариант е по-съобразен с бъдещето, отколкото другите два. Освен това при този вариант ще бъде преодолян един от недостатъците при разработването на РБМ, а именно изискването за съответствие с РБМ на обменни курсове по спот сделки за валути на трети държави, които са толкова нестабилни, че в ЕС се е развил пазар за форуърдни договори именно с цел хеджиране срещу нестабилността на такива обменни курсове по спот сделки.

3.4. Основни права

Предложението зачита основните права и спазва принципите, признати от Хартата на основните права на Европейския съюз, по-специално принципа за осигуряване на високо равнище на защита на потребителите за всички граждани на ЕС (член 38). Без организиран преход към лихвени проценти, които да заместят IBOR, непрофесионалните клиенти биха били потенциално отрицателно засегнати от преустановяването на IBOR, особено в някои държави членки, които разчитат в по-голяма степен на ипотечни договори, обвързани с плаващи лихви.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Инициативата няма отражение върху бюджета на ЕС.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

5.1. Планове за изпълнение и механизми за наблюдение, оценка и докладване

Комисията предлага да се създаде програма за наблюдение, за да се оцени дали предложените изменения дават очакваните резултати.

5.1.1. *Наблюдение във връзка с организирания преход след преустановяването на IBOR*

С това законодателно предложение се въвежда изискване компетентните органи на поднадзорните субекти, които използват заместващия бенчмарк, да следят дали замяната е допринесла за свеждане до минимум на осуетяването на изпълнението на договори или на евентуално друго вредно въздействие върху икономическия растеж и инвестициите в Съюза. Те докладват ежегодно за това на Комисията и на ЕОЦКП.

5.1.2. *Наблюдение във връзка с обменния курс по спот сделки*

С това законодателно предложение се въвежда изискване компетентните органи на поднадзорните субекти, които използват валутни бенчмаркове на трети държави,

определени от Комисията като изключени от обхвата на РБМ, да докладват броя на договорите за деривати, при които се използва този валутен бенчмарк за хеджиране срещу нестабилност на валутите на трети държави, на Комисията и на ЕОЦКП поне на всеки две години.

5.2. Подробно разяснение на конкретните разпоредби на предложението

5.2.1. Организирано прекратяване на изготвянето на финансови бенчмаркове

Предложените изменения на РБМ са предназначени да намалят правната несигурност и рисковете за финансовата стабилност. С подхода се въвеждат правомощия за определяне на нормативно установена заместваща ставка, която заменя бенчмарка, чието прекратяване би довело до значителни смущения във функционирането на финансовите пазари в Съюза, навсякъде, където той е упоменат. Замяната на всички позовавания на „бенчмарка в процес на прекратяване“ с нормативно установена заместваща ставка има за цел да се избегнат или поне да се сведат до минимум скъпо струващите съдебни спорове, като се осигури правна сигурност за всички договори, засягащи поднадзорен субект на ЕС. По-специално с предложените законови правомощия за заместване: 1) ще се предотврати възможността дадена страна по договор, засягащ поднадзорен субект, да откаже да изпълнява договорните си задължения или да обяви нарушение на договора в резултат на спиране на използването на бенчмарк, чието прекратяване би довело до значителни смущения във функционирането на финансовите пазари в Съюза; 2) ще бъде определено, че ставката, заместваща този бенчмарк, която е препоръчана от работна група за безрискови ставки, създадена под егидата на централна банка в съответната валутна зона, може да служи като нормативно установен заместител на този бенчмарк, и 3) ще се осигури средство за защита от съдебни спорове срещу поднадзорните субекти, които използват (или се позовават на) нормативно установената заместваща ставка.

Тези цели може да бъдат постигнати с предложените изменения на РБМ, тъй като с тях се дават правомощия на Европейската комисия да определи нормативно установена заместваща ставка, която да замени позоваването на бенчмарка в процес на прекратяване, когато: 1) договорът не съдържа алтернативни разпоредби, които обхващат окончателното прекратяване; 2) прекратяването на този бенчмарк би довело до значителни смущения във функционирането на финансовите пазари в Съюза. Нормативно установената заместваща ставка няма да се прилага за договори, които не засягат поднадзорен субект в обхвата на РБМ. Препоръчва се държавите членки да предвидят нормативно установени заместващи ставки, за да бъдат обхванати и тези договори. Тези нормативно установени заместващи ставки ще се прилагат за договори между двама нефинансови контрагенти, за които се прилагат законите на тяхната юрисдикция. В подходящия момент Европейската комисия възнамерява да приеме препоръка, с която да насърчи държавите членки да изберат заместващата ставка, избрана за поднадзорните субекти в ЕС, като нормативно установена заместваща ставка в техните национални нормативни уредби.

Тъй като основната цел на тези нови правомощия е да се гарантира правната сигурност на съществуващите договори, които се позовават на бенчмарк, чието прекратяване би довело до значителни смущения във функционирането на финансовите пазари в Съюза, изглежда логично компетентните органи на поднадзорните субекти, които използват съответния бенчмарк, да бъдат задължени да следят дали нормативно установената заместваща ставка по договорите, сключени от поднадзорните субекти, е довела до

намаляване на съдебните спорове и на неизпълнението на тези договори и да докладват своите констатации ежегодно на Комисията.

Предложените изменения на разпоредбите на РБМ, уреждащи прекратяването на бенчмарк от системно значение за Съюза, почиват на три основни стълба.

Първо, с предложените изменения на РБМ ще бъдат предоставени законови правомощия, по силата на които Европейската комисия ще определя заместваща ставка, ако и когато бенчмарк, чието прекратяване би довело до значителни смущения във функционирането на финансовите пазари в Съюза, престане да бъде публикуван. Тези правомощия могат да бъдат упражнявани независимо от това къде е разрешен и публикуван бенчмаркът. При определяне на нормативно установената заместваща ставка Европейската комисия взема предвид препоръките на работните групи за безрискови ставки, работещи под егидата на централните банки, отговорни за валутата, в която са деноминирани ставките на бенчмарка в процес на прекратяване.

Второ, нормативно установената заместваща ставка ще замени по закон всички позовавания на „бенчмарка в процес на прекратяване“ във всички договори, сключени от поднадзорен субект в ЕС. За да се възползват от нормативно установената заместваща ставка, договорите, които се позовават на бенчмарк в процес на прекратяване, трябва да са действащи към момента, в който влиза в сила определената заместваща ставка, като в договорите, сключени след влизането в сила на акта за изпълнение, с който се определя заместващата ставка, няма да се допуска позоваване на нормативно установената заместваща ставка.

Трето, за договори, които не засягат поднадзорен субект в ЕС, държавите членки се насърчават да приемат нормативно установени заместващи ставки на национално равнище. В подходящ момент Европейската комисия може да препоръча националните нормативно установени заместващи ставки да бъдат идентични с нормативно установената заместваща ставка, която е определена за договори, засягащи поднадзорни субекти в ЕС.

По-долу е представено обобщено описание на ключовите компоненти на предложената нормативно установена заместваща ставка и на нейното въздействие върху договорните разпоредби:

Задължително използване на нормативно установената заместваща ставка	1) Заварени договори, в които няма договорени алтернативни бенчмаркове; 2) Заварени договори, които съдържат алтернативни разпоредби, предвидени само за случаи на временно спиране на бенчмарк, чието прекратяване би довело до значителни смущения във функционирането на финансовите пазари в Съюза; 3) Заварени договори, които съдържат алтернативни разпоредби, позоваващи се на бенчмарковете, посочени в точка 2) (напр. последно котиран фиксинг на горните бенчмаркове).
Незадължително използване на нормативно установената заместваща ставка (прилагане по желание)	Заварени договори, съгласно които на страните е предоставен избор на алтернативни ставки; Заварени договори, които не засягат поднадзорен субект в обхвата на РБМ.
Взаимно договорен отказ от прилагане	Страни, които са предоговорили своите договори, обвързани с бенчмарк, и са избрали друга заместваща ставка.
Активиращи събития	Нормативно установената заместваща ставка ще започне да се прилага или да

	се предоставя при настъпването на три активиращи събития: 1) публично изявление от страна на или от името на администратора на бенчмарк, в което се съобщава, че администраторът е преустановил предоставянето на бенчмарка или ще престане да го предоставя за постоянно; 2) публично изявление на регулаторния орган, компетентен за лицензирането на администратора на бенчмарка, в което се съобщава, че администраторът на даден бенчмарк е преустановил предоставянето на бенчмарка или ще престане да го предоставя за постоянно; 3) публично изявление на регулаторния орган, компетентен за лицензиране на администратора на бенчмарка, в което се съобщава, че бенчмаркът вече не е представителен за базовия пазар или за икономическата действителност и това обстоятелство е трайно и непоправимо.
Приложно поле на нормативно установената заместваща ставка	Всички договори, обвързани с бенчмарк в процес на прекратяване, по които контрагент е поднадзорен субект в ЕС. Взаимно договореният отказ от прилагане продължава да бъде възможен, включително за поднадзорни субекти.
Съпътстващи мерки	Европейската комисия предлага да издаде препоръки, с които да прикани държавите членки да допълнят нормативно установената заместваща ставка, предназначена за поднадзорните субекти, с национални разпоредби, съгласно които прилагането на нормативно установената заместваща ставка на ЕС да бъде задължително и за договори между нефинансови контрагенти, за които се прилагат законите на тяхната юрисдикция.

Нормативно установената заместваща ставка би станала приложима при възникване на някое от трите обективни активиращи събития, описани в таблицата по-горе.

5.2.2. Изключения за определени валутни бенчмаркове

Предложените изменения имат за цел определени валутни бенчмаркове за спот сделки за валути на трети държави да бъдат изключени от обхвата на регламента, когато отговарят на определени критерии. Списъкът с изключенията, посочен в член 2 от РБМ, ще бъде разширен, така че да включва валутни бенчмаркове за спот сделки, определени от Комисията (нова буква и) в параграф 1). Това ще бъде придружено с разпоредба, в която ще се уточни как Комисията може да упражнява правомощията си и какви са критериите за изключване на валутни бенчмаркове за спот сделки от обхвата на РБМ (нови параграфи 3 и 4 в член 2) За да може валутен бенчмарк за спот сделки да отговаря на условията за изключване, той трябва: 1) да измерва обменния курс по спот сделки за валута на трета държава, която не е свободно конвертируема, и 2) да се използва от поднадзорните субекти в ЕС често, систематично и редовно като курс за сетълмент при изчисляване на плащането по договор за валутен форуърд или суап. Освен това, за да може Комисията да разполага с всички необходими елементи за определяне на изключените бенчмаркове, от ЕОЦКП и ЕЦБ се изисква да й предоставят подходяща информация и становища относно конкретните критерии за изключване.

И накрая, за да се следи за целесъобразността на нововъведеното изключване, компетентните органи и поднадзорните субекти трябва периодично да докладват на Комисията относно използването на изключените бенчмаркове от предприятията в ЕС и промените в балансите на поднадзорните субекти по отношение на експозицията им на колебания във валутата на трета държава.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на Регламент (ЕС) 2016/1011 по отношение на изключването на някои валутни бенчмаркове за валути на трети държави и определянето на заместващи бенчмаркове за някои бенчмаркове в процес на прекратяване

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет⁵,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) С цел да се защитят от експозиция на нестабилност на обменните курсове на валути, които не могат лесно да бъдат конвертирани или не подлежат на валутен контрол, дружествата в Съюза сключват валутни форуърди и суапове без доставка. Тези инструменти позволяват на ползвателите им да се защитят срещу нестабилност на обменните курсове на валути, които не могат лесно да бъдат конвертирани в основна валута, като долар или евро. Липсата на обменни курсове по спот сделки за чуждестранна валута, въз основа на които да се изчисляват дължимите плащания по валутни форуърди и суапове, би имала отрицателен ефект върху дружествата в Съюза, които осъществяват експорт на развиващи се пазари или държат активи на тези пазари, с последваща експозиция на колебания във валутите на тези развиващи се пазари. След изтичането на преходния период, посочен в член 51, параграфи 4а и 4б от Регламент (ЕС) 2016/1011 на Европейския парламент и на Съвета⁶, използването на обменни курсове по спот сделки, предоставени от администратор от трета държава, различен от централна банка, вече няма да е възможно.
- (2) За да се даде възможност на дружествата в Съюза да продължат своята стопанска дейност, като същевременно смекчат валутния риск, обменните курсове по спот сделки, посочени във форуърди или суапове без доставка за

⁵ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

⁶ Регламент (ЕС) 2016/1011 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 г. относно индекси, използвани като бенчмаркове за целите на финансови инструменти и финансови договори или за измерване на резултатите на инвестиционни фондове, и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС и на Регламент (ЕС) № 596/2014 (ОВ L 171, 29.6.2016 г., стр. 1).

целите на изчисляване на договорните плащания, следва да бъдат изключени от обхвата на Регламент (ЕС) 2016/1011.

- (3) С цел да се определят обменните курсове по спот сделки за валути на трети държави като изключени от обхвата на Регламент (ЕС) 2016/1011 на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз по отношение на изключването на даден обменен курс по спот сделки в неконвертируеми валути, когато този обменен курс по спот сделки се използва за изчисляване на плащанията, които възникват при валутни форуърди или суапове без доставка. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.
- (4) Органът за контрол върху финансовата дейност на Обединеното кралство (FCA) обяви, че ще прекрати изготвянето на един от най-важните бенчмаркове за лихвени проценти — лондонския междубанков лихвен процент (LIBOR) — до края на 2021 г. В края на преходния период за оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза — 31 декември 2021 г. — LIBOR вече няма да бъде класифициран като критичен бенчмарк. Прекратяването на LIBOR може обаче да предизвика негативни последици, които да доведат до значителни смущения във функционирането на финансовите пазари в Съюза. В Съюза има множество договори в областта на дълговите инструменти, кредитите, сročните депозити и дериватите, които са обвързани с LIBOR, падежът им е след 31 декември 2021 г. и в тях не са предвидени солидни алтернативни договорни разпоредби, които да обхващат прекратяването на LIBOR. Много от тези договори не могат да бъдат предоговорени преди 31 декември 2021 г., така че в тях да бъдат включени алтернативни договорни разпоредби. Следователно прекратяването на LIBOR може да доведе до значителни смущения във функционирането на финансовите пазари в Съюза.
- (5) За да може да се създадат предпоставки за организирано приключване на договорите, обвързани с широко използван бенчмарк, чието прекратяване може да предизвика отрицателни последици, водещи до значителни смущения във функционирането на финансовите пазари в Съюза, и когато тези договори не могат да бъдат предоговорени преди прекратяването на този бенчмарк, за да се включи в тях договорна разпоредба за алтернативна ставка, следва да се предвиди рамка, която да съпътства прекратяването на такива бенчмаркове. Тази рамка следва да включва механизъм, насочен към преминаването на такива договори към подходящи заместващи бенчмаркове. Заместващите бенчмаркове следва да гарантират, че не се допуска осуетяване на изпълнението на договори, което може да предизвика отрицателни последици, водещи до значителни смущения във функционирането на финансовите пазари в Съюза.
- (6) С цел да се гарантират еднакви условия за прилагането на настоящия регламент на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за

определяне на заместващ бенчмарк, който да се използва при организираното приключване на договори, които не са предоговорени до датата, на която бенчмаркът в процес на прекратяване вече няма да се публикува. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁷. С оглед на правната сигурност се изисква Комисията да упражнява тези изпълнителни правомощия само при точно определени активиращи събития, които ясно показват, че администрирането и публикуването на бенчмарка, който ще бъде заменен, трайно ще бъдат преустановени.

- (7) Където е необходимо, в подходящ момент Комисията следва да приеме препоръка, с която да насърчи държавите членки да определят, по силата на националното си законодателство, заместваща ставка за бенчмарка в процес на прекратяване за договори, сключени от субекти, които не са поднадзорни субекти, за които се прилага Регламент (ЕС) 2016/1011. С цел да се отчете взаимната свързаност на договорите Комисията следва да има възможността да препоръча националните заместващи ставки да бъдат идентични с определената от нея заместваща ставка за договори, сключени от поднадзорни субекти.
- (8) Комисията следва да упражнява изпълнителните си правомощия само в случаите, в които преценява, че прекратяването на даден бенчмарк може да предизвика отрицателни последици, водещи до значителни смущения във функционирането на финансовите пазари в Съюза. Комисията следва също така да упражнява своите изпълнителни правомощия само когато стане ясно, че представителността на съответния бенчмарк не може да бъде възстановена или че бенчмаркът вече трайно няма да се публикува.
- (9) Използването на този заместващ бенчмарк следва да бъде разрешено само за договори, които не са предоговорени преди датата на прекратяване на съответния бенчмарк. Следователно използването на заместващия бенчмарк, определен от Комисията, следва да се ограничи до договори, които вече са сключени от поднадзорни субекти към момента на влизане в сила на акта за изпълнение, с който се определя заместващият бенчмарк. Освен това, като се има предвид, че такъв акт за изпълнение е насочен към осигуряване на непрекъснатост на изпълнението на договорите, определянето на заместващия бенчмарк не следва да засяга договори, в които вече е предвидена подходяща алтернативна договорна разпоредба.
- (10) При упражняване на изпълнителните си правомощия за определяне на заместващ бенчмарк Комисията следва да вземе предвид препоръките на работните групи от частния сектор, работещи под егидата на централната банка, отговорна за валутата, в която са деноминирани лихвените проценти на заместващия бенчмарк, по отношение на заместващите лихвени проценти, приложими за съществуващи финансови инструменти и за договори, обвързани с бенчмарка в процес на прекратяване. Тези препоръки следва да се основават на широки публични консултации и експертни знания и да отразяват консенсуса между ползвателите на бенчмарка относно най-подходящия заместващ лихвен процент за бенчмарка за лихвен процент в процес на прекратяване.

⁷

Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОБ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

- (11) Тъй като основната цел на тези изпълнителни правомощия е да се гарантира правна сигурност за поднадзорните субекти със съществуващи договори, обвързани с бенчмарк в процес на прекратяване, компетентните органи на поднадзорния субект, използващ бенчмарка в процес на прекратяване, следва да следят развитието на заварените договори между различни контрагенти и ежегодно да докладват своите констатации на Комисията и на Европейския орган за ценни книжа и пазари („ЕОЦКП“).
- (12) Следователно Регламент (ЕС) 2016/1011 следва да бъде съответно изменен.
- (13) С оглед на факта, че считано от 1 януари 2021 г. LIBOR вече няма да бъде критичен бенчмарк по смисъла на Регламент (ЕС) 2016/1011, е целесъобразно настоящият регламент да влезе в сила незабавно,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Изменения на Регламент (ЕС) 2016/1011

- (1) Член 2 се изменя, както следва:
- а) в параграф 2 се добавя следната буква и):
„и) валутен бенчмарк, определен от Комисията в съответствие с параграф 3.“;
 - б) добавят се следните параграфи 3 и 4:
„3. Комисията може да определя валутни бенчмаркове, които се администрират от администратори, разположени извън Съюза, когато са изпълнени всички от следните критерии:
 - а) валутният бенчмарк се отнася до обменен курс по спот сделки за валута на трета държава, която не е свободно конвертируема;
 - б) поднадзорните субекти използват валутния бенчмарк често, систематично и редовно при договори за деривати за хеджиране срещу нестабилност на валутата на трета държава;
 - в) валутният бенчмарк се използва като курс за сетълмент за изчисляване на плащането по договори за деривати, посочени в буква б), във валута, различна от валутата с ограничена конвертируемост, посочена в буква а).
 - 4. Комисията приема делегирани актове в съответствие с член 49, за да създаде и актуализира, при необходимост, списък на валутни бенчмаркове, които отговарят на критериите, определени в параграф 3. Компетентните органи на поднадзорните субекти, които използват валутни бенчмаркове за валутите на трети страни, които са определени от Комисията в съответствие с параграф 3, докладват броя на договорите за деривати, при които се използва този валутен бенчмарк за хеджиране срещу нестабилността на валутата на трета държава, на Комисията и на ЕОЦКП поне на всеки две години.“;
- (2) вмъква се следният член 23а:

„Член 23а

Задължителна замяна на бенчмарк

- (1) Комисията може да определи заместващ бенчмарк за бенчмарк, който ще престане да се публикува, когато преустановяването на това публикуване може да доведе до значителни смущения във функционирането на финансовите пазари в Съюза и при условие, че е настъпило някое от следните събития:
- а) компетентният орган на администратора на този бенчмарк е направил публично изявление или е публикувал информация, в което или която е обявено, че способността на този бенчмарк да измерва базовия пазар или икономическата действителност не може да бъде възстановена чрез упражняването на което и да е от правомощията за предприемане на коригиращи мерки, посочени в член 23;
 - б) администраторът на даден бенчмарк е направил публично изявление или е публикувал информация, или такова публично изявление е направено или такава информация е публикувана от името на този администратор, като се съобщава, че този администратор е прекратил или ще прекрати предоставянето на бенчмарка на постоянна основа или за неопределен срок, при условие че към момента на даването на изявлението или публикуването на информацията няма администратор правопреемник, който да продължи да предоставя бенчмарка;
 - в) компетентният орган на администратора на даден бенчмарк или всеки субект, който има правомощия за реструктуриране или по несъстоятелност по отношение на администратора на този бенчмарк, е направил публично изявление или е публикувал информация, в което или която е посочено, че администраторът на този бенчмарк е прекратил или ще прекрати предоставянето на бенчмарка на постоянна основа или за неопределен срок, при условие че към момента на даването на изявлението или публикуването на информацията няма администратор правопреемник, който да продължи да предоставя бенчмарка.
- (2) Заместващият бенчмарк по закон заменя всички позовавания на бенчмарка, чието публикуване е прекратено, във финансови инструменти, финансови договори и измервания на финансовите резултати на даден инвестиционен фонд, когато са изпълнени всички от следните условия:
- а) тези финансови инструменти, договори и измервания на финансовите резултати са обвързани с бенчмарка, който е престанал да бъде публикуван, на датата на влизане в сила на акта за изпълнение, с който се определя заместващият бенчмарк;
 - б) тези финансови инструменти, договори или измервания на финансовите резултати не съдържат подходящи алтернативни разпоредби.
- (3) Комисията приема актове за изпълнение за определяне на заместващ бенчмарк в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 50, параграф 2, когато е изпълнено едно от условията, посочени в параграф 1. При приемане на акта за изпълнение, посочен в параграф 1, Комисията взема предвид, когато е налице, препоръката на работната

група за алтернативен референтен лихвен процент, работеща под егидата на централната банка, отговорна за валутата, в която са деноминирани лихвените проценти на заместващия бенчмарк.

- (4) Компетентните органи на поднадзорните субекти, ползващи бенчмарка, определен от Комисията, следят дали актовете за изпълнение, приети в съответствие с параграф 1, допринасят за свеждане до минимум на осуетяването на изпълнението на договори или на други вредни въздействия върху икономическия растеж и инвестициите в Съюза. Те докладват ежегодно за това на Комисията и на ЕОЦКП.“

Член 2

Настоящият регламент влиза в сила в деня след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател